

На основу члана 5. став 2. Закона о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 30/10),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

**П Р А В И Л Н И К**  
**О МЕТОДАМА ИСПИТИВАЊА СОРТЕ ЛАНИКА**  
**(*Camelina sativa (L) Crantz.*) РАДИ ПРИЗНАВАЊА СОРТЕ**  
*(објављено у „Службеном гласнику РС”, број 10 од 10. фебруара 2021. године)*

**Члан 1.**

Овим правилником прописују се методе испитивања сорте ланика *Camelina sativa (L) Crantz.* (у даљем тексту: сорта) на огледном пољу и у лабораторији, ради признавања сорте.

Методама из става 1. овог члана испитују се одређене битне особине сорте, ради утврђивања:

- 1) производне и употребне вредности сорте (VCU тест);
- 2) различитости, униформности и стабилности сорте (DUS тест).

**Члан 2.**

Производна и употребна вредности сорте (VCU тест) утврђује се на основу резултата испитивања одређених битних особина сорте које се односе на:

- 1) принос зрна (са 9% влаге);
- 2) садржај влаге у зрну;
- 3) садржај уља у зрну;
- 4) принос уља;
- 5) садржај ерука киселина у зрну;
- 6) садржај глукозинолата;
- 7) садржај протеина;
- 8) толерантност, односно отпорност на болести и штеточине.

Сорта се испитује тако што се битне особине из става 1. овог члана сорте која се испитује упоређују са битним особинама једне или више сорти стандарда, у складу са законом којим се уређује признавање сорти пољопривредног биља.

**Члан 3.**

Сорта се испитује у једном или више огледа постављених на огледном пољу на више локалитета.

Оглед чине елементарне парцеле на којима се врши испитивање.

Оглед из става 1. овог члана изводи се по плану „потпуно случајног блок система” у четири понављања.

Разврстана сорта сеје се, ради испитивања, у одговарајући оглед.

За испитивање на огледном пољу доставља се семе сорте које је испитаног квалитета, здравствено исправно и третирано инсектицидима и/или фунгицидима.

#### Члан 4.

Сорта се испитује на огледном пољу у складу са захтевом за признавање сорте у којем власник сорте, односно његов овлашћени заступник предлаже да се сорта, ради испитивања, разврста у одговарајућу групу према времену сетве на јару или озиму, на сорту или хибрид, односно према другим специфичним захтевима.

#### Члан 5.

Предусев на целој површини огледног поља на коме се врши испитивање сорте мора да буде иста култура.

Сорта се на истом огледном пољу може испитивати најмање после четири године, под условом да у том периоду нису сејане друге уљане биљне врсте, као и биљне врсте из породице *Brassicaceae*.

Сорта се испитује на земљишту које је пре сетве испитано на присутност земљишних штеточина и, по потреби, врши се предсетвено третирање инсектицидима.

Количине минералних ђубрива, време и начин њихове примене, као и остале агротехничке мере примењују се на огледном пољу тако да буду у складу са највишим нивоом технологије производње ланика, а ради испољавања генетског потенцијала сорте.

Сетву сорти у једном огледу треба обавити истог дана и у року који се у том локалитету сматра оптималним.

#### Члан 6.

Оглед за испитивање сорте поставља се са елементима датим у Табели – Елементи огледа за испитивање сорте ланика.

Табела – Елементи огледа за испитивање сорте ланика

| Елементи огледа                     |                   |
|-------------------------------------|-------------------|
| дужина елементарне парцеле          | 8 m               |
| ширина елементарне парцеле          | 1,25 m            |
| површина елементарне парцеле        | 10 m <sup>2</sup> |
| дубина сетве                        | 1-1,5cm           |
| размак између редова                | 25 cm             |
| размак у реду                       | 5 cm              |
| број редова по елементарној парцели | 5                 |
| број биљака на парцели              | 800               |
| број биљака на хектару              | 800.000           |
| размак између парцела               | 1 m               |
| размак између блокова (понављања)   | 1,5 m             |

#### Члан 7.

У периоду вегетације сорте на огледном пољу испитују се следећи подаци:

- 1) датум сетве;
- 2) датум ницања (када је више од 50% никлих биљака);
- 3) број биљака на елементарној парцели после ницања (у свим понављањима);
- 4) датум почетка цветања (10% цветалих биљака);
- 5) датум физиолошке зрелости;
- 6) датум технолошке зрелости - жетве;
- 7) висина биљке (у см).

#### Члан 8.

У току испитивања сорте на огледном пољу врши се праћење и оцењивање појаве болести.

У случају појаве болести оцењује се степен осетљивости испитиваних сорти и степен присуства болести, оценама од један (1) до девет (9), и то:

- 1) оцена 1 - сорта отпорна, усев без симптома болести, степен присуства болести 0%;
- 2) оцена 2 - сорта толерантна, присуство болести у траговима, степен присуства болести до 2%;
- 3) оцена 3 - сорта подложна нападу болести, напад болести слаб са степеном присуства болести до 5%;
- 4) оцена 4 - сорта слабо осетљива на напад болести, напад болести уочљив са степеном присуства болести до 10%;
- 5) оцена 5 - сорта средње осетљива на напад болести, напад болести средњи са степеном присуства болести до 20%;
- 6) оцена 6 - сорта осетљива на напад болести, напад болести изразит са степеном присуства болести до 40%;
- 7) оцена 7 - сорта јако осетљива на напад болести, напад болести јак са степеном присуства болести до 60%;
- 8) оцена 8 - сорта врло осетљива на напад болести, напад болести врло јак са степеном присуства болести до 80%;
- 9) оцена 9 - сорта изузетно осетљива на напад болести, напад болести изузетно јак са степеном присуства болести преко 80%;

Под степеном присуства болести подразумева се проценат оштећења биљака или проценат оштећених биљних делова или број штетних организама на делу или целој биљци или на  $m^2$  и сл. у зависности од специфичности појављивања одређених штетних организама.

#### Члан 9.

Ако се у току испитивања сорте на огледном пољу појаве биљне штеточине у значајнијем броју врши се њихово испитивање.

#### Члан 10.

Непосредно пред жетву извођач огледа утврђује број биљака на парцели у свим понављањима. Дозвољено одступање је 15% празних места од укупног броја биљака на парцели.

#### Члан 11.

Извођач огледа обавља жетву свих сорти из једног огледа у истом дану у фази пуне зрелости.

#### Члан 12.

Непосредно након жетве извођач огледа утврђује принос семена и проценат влаге у семену по парцели за свако понављање.

Принос зрна се обрачунава на бази 9% влаге по елементарним парцелама.

#### Члан 13.

Испитивања семена сорте у лабораторији обухватају утврђивање садржаја ерука киселине и глукозинолата и утврђивање садржаја сировог уља и садржаја протеина на суву материју.

Садржај ерука киселине и глукозинолата, садржај сировог уља на суву материју и садржај протеина утврђује се из једног просечног узорка од 0,2 kg из свих понављања, узетог са сваког локалитета након жетве.

Узорак семена сорте се пакује у натрон или платнену кесу, затвара, обележава додељеним шифрама које је имао у огледу и доставља овлашћеној лабораторији која ради анализе зорака.

#### Члан 14.

Извођач огледа који испитује сорту на огледном пољу испитује следеће податке: назив извођача огледа; име и презиме одговорног лица за извођење огледа; локалитет на коме се изводи оглед; тип земљишта и садржај хранљивих материја у земљишту на коме се налази огледно поље; предусев; обављене агротехничке мере; податке из чл. 7 – 10. и члана 12. овог правилника, као и друге податке који утичу на принос испитиване сорте (оштећења од дивљачи, птица, штеточина и природних непогода и друго).

Извођач огледа који испитује сорту у лабораторији испитује податке из члана 13. овог правилника, као и назив извођача анализе, одговорно лице за извођење анализе и локалитет и шифру сорте са локалитета на коме изводи оглед.

Подаци из ст. 1. и 2. овог члана саставни су део годишњих и коначних резултата испитивања.

#### Члан 15.

Различитост, униформност и стабилност сорте (DUS тест) испитује се методом одређеном техничким упутством за тестирање различитости, униформности и стабилности сорте ланика.

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-00140/2020-09

МИНИСТАР

У Београду, 13. јануар 2021. године

Бранислав Недимовић

